

TuB: Gelezen 18/3/2025

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Concerndirectie Fiscale en
Juridische Zaken

Persoonsgegevens

nota

Motie van het lid Eerdmans over het intrekken van de ANBI-status van Extinction Rebellion

Datum
17 maart 2025

Notanummer
2025-0000080991

Bijlagen
1. Nota's d.d. 4 maart 2025
en 14 februari 2025
2. Kamerbrief

Aanleiding

Op 28 januari heeft de Tweede Kamer een motie van het lid Eerdmans (JA21) aangenomen. In deze motie wordt het kabinet verzocht om de ANBI-status van Extinction Rebellion (XR) in te trekken.¹ Bij de nota d.d. 4 maart (bijlage 1) is u een conceptbrief voorgelegd. U heeft verzocht om de conceptbrief aan te vullen met een korte passage waarin wordt aangegeven dat zal worden verkend of het toevoegen van extra strafbare feiten aan de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) als grond voor intrekking van de ANBI-status wenselijk en mogelijk is. In deze nota leggen wij u de gewijzigde brief voor.

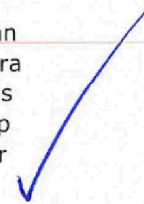
Beslispunten

- Gaat u akkoord met de Kamerbrief (bijlage 2)? Indien u akkoord bent, wordt u verzocht de brief te ondertekenen. Deze zal vervolgens worden verzonden aan de Tweede Kamer.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van eerdere nota's (bijlage 1) en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Akkoord
Akkoord.

Kernpunten

- Aan de brief is de volgende passage toegevoegd: "Gelet op het advies van de landsadvocaat zal verkend worden in hoeverre het toevoegen van extra strafbare feiten aan de AWR als grond voor intrekking van de ANBI-status wenselijk en mogelijk is. Ik kom hierop terug in het kabinetsstandpunt op de evaluatie van de ANBI-regelgeving die op korte termijn aan uw Kamer zal worden aangeboden."

Toelichting

- De landsadvocaat geeft in zijn advies aan dat de wetgever vanuit een juridisch oogpunt kan besluiten om additionele strafbare feiten aan de integriteitstoets toe te voegen als intrekkinggrond voor de ANBI-status. De landsadvocaat merkt daarbij wel op dat de aard en ernst van het strafbare feit op grond van het evenredigheidsbeginsel de intrekking van de ANBI-status moeten kunnen rechtvaardigen. Of dat bij andere (lichtere) strafbare feiten het geval is, verdient een verdere en bredere beschouwing.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 34324, nr. 21.

- Aan de brief is toegevoegd dat een verkenning zal plaatsvinden naar de wenselijkheid en (juridische) mogelijkheid van het opnemen van extra strafbare feiten als grond voor intrekking van de ANBI-status.
- Op de uitkomsten van deze verkenning zal worden teruggekomen in het kabinetsstandpunt op de evaluatie van de ANBI-regelgeving. Deze evaluatie zal op korte termijn aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Het lid Eerdmans heeft vanaf 2023 driemaal Kamervragen gesteld over (de ANBI-status van) Extinction Rebellion.² In deze Kamerbrief wordt dezelfde redenering gevolgd als die eerder in de beantwoording van deze Kamervragen is gehanteerd.

De motie is ingediend tijdens het debat van 22 januari 2025 met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties en de minister van Justitie en Veiligheid over het demonstratierecht in Nederland. De volgende fracties hebben voor de motie van het lid Eerdmans (JA21) gestemd: PVV, VVD, BBB, FVD, SGP en JA21.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

---

² Zie Aangangsel Handelingen II 2023/24, nr. 590, Aangangsel Handelingen II 2023/24, nr. 2280 en Aangangsel Handelingen II 2024/25, nr. 734.

TvO: Gelezen 7/3/2025

SD

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Concerndirectie Fiscale
en Juridische Zaken

Persoonsgegevens

nota

Motie van het lid Eerdmans over het intrekken van de ANBI-status van Extinction Rebellion

Datum

14 februari 2025

Notanummer

2025-0000064830

Bijlagen

1. Kamerbrief

Aanleiding

Op 28 januari heeft de Tweede Kamer een motie van het lid Eerdmans (JA21) aangenomen. In deze motie wordt het kabinet verzocht om de ANBI-status van Extinction Rebellion in te trekken.¹ In deze nota leggen we u de bijgevoegde Kamerbrief voor als reactie op genoemde motie.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met het agenderen van de motie in de Ministerraad van 7 maart? U licht het punt daar mondeling toe.
- Gaat u akkoord met de bijgevoegde Kamerbrief? Indien u akkoord bent, wordt u verzocht om de brief te ondertekenen. Deze wordt na afloop van de Ministerraad van 7 maart aan de Tweede Kamer aangeboden.
- Graag uw akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Akkoord
Akkoord
Akkoord

Kernpunten

- In de brief geeft u aan dat het kabinet niet kan voldoen aan het verzoek uit de motie, omdat bij wet is bepaald wanneer de ANBI-status van een instelling door de inspecteur kan worden ingetrokken. Vanwege deze conclusie moet de Kamerbrief worden besproken in de Ministerraad. Ons voorstel is om te streven naar agendering van de Kamerbrief in de Ministerraad van 7 maart aanstaande.
- In de brief wordt beschreven dat de beoordeling van het recht op de ANBI-status aan de inspecteur van de Belastingdienst is. In het ANBI-register op de website van de Belastingdienst staan momenteel twee instellingen vermeld met de naam Stichting vrienden van XR die de ANBI-status hebben. Er kan vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht geen nadere informatie over deze individuele instellingen worden verstrekt.
- In zijn algemeenheid wordt daarom aangegeven welke wettelijke gronden er zijn om de ANBI-status in te trekken. Dit is kortgezegd het geval bij (1) een onherroepelijke veroordeling van een instelling of een bij de instelling betrokken persoon voor een in de ANBI-regelgeving genoemd misdrijf of (2) het niet tijdig kunnen overleggen van een verklaring omtrent gedrag (VOG) op verzoek van de inspecteur wanneer deze gerede twijfel heeft over de integriteit van de instelling of van een betrokken persoon. Hieruit vloeit voort

¹ Kamerstukken II 2024/25, 34324, nr. 21.

dat verdenkingen, niet-vervolgbare activiteiten of handelingen die simpelweg niet aansluiten bij eenieders overtuiging van wat behoort tot het algemeen nut geen redenen zijn om de ANBI-status in te trekken.

Toelichting

ANBI-status Extinction Rebellion

- In het ANBI-register op de website van de Belastingdienst staan momenteel twee instellingen vermeld met de naam Stichting vrienden van XR die de ANBI-status hebben. Op grond van de geheimhoudingsplicht van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) kan geen nadere informatie over deze individuele instellingen worden verstrekt.

Juridisch kader ANBI-status

- Indien aan alle voorwaarden voor de ANBI-status wordt voldaan merkt de inspecteur een instelling op verzoek aan als ANBI.² Een van de voorwaarden is dat een instelling uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt. Het begrip 'algemeen nut' wordt neutraal getoetst. Dat betekent dat een ANBI de vrijheid heeft om – binnen de in de wet genoemde categorieën – een door haar als wenselijk beschouwde doelstelling na te streven. Dit is een belangrijke eigenschap van de ANBI-regelgeving.
- Het kan ongemakkelijk voelen wanneer gedrag van ANBI's niet aansluit bij eenieders overtuiging van wat tot het algemeen nut behoort. Dat is echter geen grond om de ANBI-status in te trekken.
- Een andere voorwaarde voor de ANBI-status is de zogenoemde 'integriteitstoets'. Op grond van deze toets kan de ANBI-status worden ingetrokken (of een aanvraag worden geweigerd) indien een instelling of een bestuurder, feitelijk leidinggever of gezichtsbepalend persoon van die instelling onherroepelijk is veroordeeld wegens het opzettelijk plegen van een in de ANBI-regelgeving genoemd misdrijf.³ De Belastingdienst verkrijgt die informatie niet automatisch, maar is daarvoor afhankelijk van partijen zoals het OM en de FIOD. Ook kan de ANBI-status worden ingetrokken als de inspecteur gereede twijfel heeft over de integriteit van de instelling of van bovengenoemde betrokken personen én de instelling of persoon ondanks een verzoek daartoe van de inspecteur niet binnen zestien weken een verklaring omtrent gedrag (VOG) kan overleggen.⁴ Gereede twijfel veronderstelt dat de inspecteur niet te lichtvaardig kan overgaan tot het opvragen van een VOG.
- Verdenkingen, niet-vervolgbare activiteiten of gedrag dat simpelweg niet aansluit bij eenieders overtuiging van wat behoort tot het algemeen nut zijn dus geen redenen om de ANBI-status van een instelling in te trekken.

Adviesrapport 'Toezicht op algemeen nut'

- In 2021 heeft de toenmalige staatssecretaris van Financiën naar aanleiding van zorgen van Tweede Kamerleden over gedrag van ANBI's dat conflicteert met maatschappelijke waarden en opvattingen een raadgevende commissie van deskundigen ingesteld. Deze commissie heeft onderzocht welke mogelijkheden er zijn, al dan niet door aanpassing van ANBI-regelgeving, om het algemeen nut karakter beter tot uitdrukking te laten komen.
- De commissie heeft in het rapport 'Toezicht op algemeen nut' inzicht gegeven in de maatschappelijke waarde van (pluriformiteit van) ANBI's en de wijze

² Artikel 5b, zesde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

³ Artikel 5b, achtste lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

⁴ Artikel 5b, negende lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

waarop beter toezicht kan worden gehouden zodat zij het algemeen nut (blijven) uitdragen.

- Ook wordt in het rapport beschreven dat de Belastingdienst niet de geëigende partij is om (complexe) afwegingen te maken met betrekking tot maatschappelijk als onwenselijk ervaren gedrag.
- Het toenmalige kabinet deelde deze conclusies. Verder gaf het toenmalige kabinet aan mogelijkheden te zien om het toezicht te verbeteren in lijn met de aanbevelingen van de commissie. Een voorbeeld van deze verbetering van het toezicht is het ANBI-portal dat is aangekondigd in het wetsvoorstel Fiscale Verzamelwet 2027.
- Tot slot wordt in de brief medegedeeld dat op korte termijn een evaluatie van de ANBI-regelgeving zal worden aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze evaluatie bevindt zich in de afrondende fase.

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

Het lid Eerdmans heeft vanaf 2023 driemaal Kamervragen gesteld over (de ANBI-status van) Extinction Rebellion.⁵ In deze Kamerbrief wordt dezelfde redenering gevolgd als die eerder in de beantwoording van deze Kamervragen is gehanteerd.

De volgende partijen hebben voor de motie van het lid Eerdmans (JA21) gestemd: PVV, VVD, BBB, FVD, SGP en JA21.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

---

⁵ Zie Aangangsel Handelingen II 2023/24, nr. 590, Aangangsel Handelingen II 2023/24, nr. 2280 en Aangangsel Handelingen II 2024/25, nr. 734.

W.O. Gelezen 11/3/2025

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Concerndirectie Fiscale
en Juridische Zaken

Persoonsgegevens

nota

Motie van het lid Eerdmans over het intrekken van de ANBI-status van Extinction Rebellion

Datum
4 maart 2025

Notanummer
2025-0000064082

Bijlagen
1. Nota d.d. 14 februari 2025
2. Advies landsadvocaat
3. Kamerbrief

Aanleiding

Op 28 januari heeft de Tweede Kamer een motie van het lid Eerdmans (JA21) aangenomen. In deze motie wordt het kabinet verzocht om de ANBI-status van Extinction Rebellion (XR) in te trekken.¹ Bij een eerdere nota (bijlage 1) is u een conceptbrief aan de Tweede Kamer voorgelegd, waarin is weergegeven waarom het kabinet de motie niet kan uitvoeren. Naar aanleiding van deze nota heeft u aangegeven de landsadvocaat om advies te willen vragen. In deze vervolgnota lichten wij het advies van de landsadvocaat (bijlage 2) kort toe en leggen we u de bijgevoegde Kamerbrief (bijlage 3) voor als reactie op de motie.

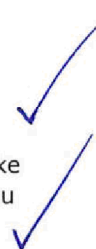
Beslispunten

- Gaat u akkoord met het agenderen van de motie in de Ministerraad van 14 maart? U licht het punt daar mondeling toe.
- Gaat u akkoord met de Kamerbrief? Indien u akkoord bent, wordt u verzocht de brief te ondertekenen. Deze wordt na afloop van de Ministerraad van 14 maart verzonden aan de Tweede Kamer.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Akkoord
Akkoord
Akkoord.

Kernpunten

- De landsadvocaat heeft op uw verzoek onderzocht of (1) hij de analyse in de nota van 14 februari 2025 (bijlage 1) aangaande intrekking van de ANBI-status van XR deelt en (2) of er anderszins mogelijkheden zijn om uitvoering te geven aan de motie.
- De landsadvocaat geeft aan dat hij het eens is met de analyse uit de eerdere nota, namelijk dat het – uitsluitend – aan de inspecteur is om te beslissen omtrent een intrekking van een ANBI-status en dat deze beslissing is gebonden aan een limitatief aantal gronden.
- De landsadvocaat merkt vervolgens op dat er binnen het huidige wettelijke kader geen andere mogelijkheden zijn om aan de motie te voldoen. Er zou ten minste een wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) nodig zijn om de motie uit te kunnen voeren.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 34324, nr. 21.

- De Kamerbrief zoals deze in de eerdere nota aan u is voorgelegd is aangevuld met een verwijzing naar het advies van de landsadvocaat. Het advies van de landsadvocaat wordt als bijlage bij de Kamerbrief gevoegd.

Toelichting

- De landsadvocaat heeft op uw verzoek onderzocht of (1) hij de analyse die in de eerdere nota is gemaakt deelt en (2) of er anderszins mogelijkheden zijn om uitvoering te geven aan de motie.

Ad 1 – Analyse eerdere nota

- De landsadvocaat geeft aan dat hij het eens is met de conclusie in de eerdere nota dat het – uitsluitend – aan de inspecteur is om te beslissen omtrent intrekking van een ANBI-status en dat deze beslissing is gebonden aan een limitatief aantal gronden.
- De landsadvocaat bevestigt dat het begrip ‘algemeen nut’ neutraal moet worden opgevat. Het is niet aan de inspecteur om een waardeoordeel te geven over het beoogde doel van de instelling. Ook heeft de inspecteur geen ruimte om de manier waarop de instelling zijn doel probeert te bereiken bij zijn beoordeling te betrekken.

Ad 2 – Andere mogelijkheden om uitvoering te geven aan de motie

- Binnen het huidige wettelijke kader bestaan volgens de landsadvocaat geen andere mogelijkheden om de ANBI-status van Extinction Rebellion in te trekken.
- De landsadvocaat schrijft dat, indien de wens zou bestaan om in gevallen als deze te kunnen komen tot intrekking van een ANBI-status, ten minste een wijziging van de AWR noodzakelijk is. Daarbij merkt hij op dat het huidige uitgangspunt van de AWR is dat het niet bij de positie van de inspecteur past om in het kader van de belastingheffing te moeten oordelen over de inhoud of wenselijkheid van de activiteiten van een ANBI of dat hij de status van ANBI op basis daarvan zou moeten intrekken.
- De landsadvocaat geeft aan dat de wetgever vanuit een juridisch oogpunt kan besluiten om additionele strafbare feiten aan de integriteitstoets toe te voegen als intrekkinggrond voor de ANBI-status. De landsadvocaat geeft daarbij wel aan dat de aard en ernst van het strafbare feit op grond van het evenredigheidsbeginsel de intrekking van de ANBI-status moeten kunnen rechtvaardigen. Of dat bij andere (lichtere) strafbare feiten het geval is, verdient een verdere en bredere beschouwing.

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

Het lid Eerdmans heeft vanaf 2023 driemaal Kamervragen gesteld over (de ANBI-status van) Extinction Rebellion.² In deze Kamerbrief wordt dezelfde redenering gevolgd als die eerder in de beantwoording van deze Kamervragen is gehanteerd.

De motie is ingediend tijdens het debat van 22 januari 2025 met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties en de minister van Justitie en Veiligheid

² Zie Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 590, Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 2280 en Aanhangsel Handelingen II 2024/25, nr. 734.

over het demonstratierecht in Nederland. De volgende fracties hebben voor de motie van het lid Eerdmans (JA21) gestemd: PVV, VVD, BBB, FVD, SGP en JA21.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

PELS RIJCKEN

Landsadvocaat

Advies

voor Ministerie van Financiën
van Persoonsgegevens (kantoor landsadvocaat)
datum 4 maart 2025
inzake ANBI-status Extinction Rebellion
zaaknr 11023737

Geachte heer, mevrouw,

Ambtenaren van uw ministerie hebben ter advisering van de Staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane een nota opgesteld waarin de juridische mogelijkheid tot intrekking van de ANBI-status van Extinction Rebellion wordt onderzocht. Aanleiding hiervoor was een tot die intrekking strekkende motie van het lid Eerdmans.¹ U heeft ons gevraagd of wij de analyse delen die in deze nota is gemaakt. Daarnaast verzocht u ons of er anderszins mogelijkheden zijn om de ANBI-status van Extinction Rebellion in te trekken.

Hiermee voldoen wij graag aan uw verzoek.

Intrekking ANBI-status - analyse in ambtelijke nota

Wij zijn het eens met de analyse die is gemaakt in de nota. De conclusie van deze analyse is dat het – uitsluitend – aan de inspecteur is om te beslissen omtrent intrekking van een ANBI-status en dat deze beslissing is gebonden aan een limitatief aantal gronden.²

Het gaat daarbij ten eerste om de situatie dat de ANBI niet langer voldoet aan de eisen die gesteld zijn voor deze status³ en ten tweede om een onherroepelijke veroordeling van bepaalde strafbare feiten.⁴ Bij dat laatste is door de wetgever uitdrukkelijk de afweging gemaakt dat bepaalde gedragingen niet passen bij een ANBI-status, ondanks dat instellingen een grote vrijheid hebben bij het bepalen van hun doelstellingen én de manier waarop zij deze wensen te bereiken. Het gaat dan

¹ Kamerstukken II, 2024/25, 34 324, nr. 21. Het zou dan, meer specifiek, moeten gaan om de instellingen met de naam Stichting Vrienden van XR.

² Artikel 5b AWR.

³ Artikel 5b lid 7 AWR.

⁴ Artikel 5b lid 8 AWR.

bijvoorbeeld om het opzettelijk plegen van een misdrijf waardoor de veiligheid van personen of goederen in gevaar wordt gebracht, evenals het aanzetten tot haat dan wel het aanzetten tot of gebruik van geweld.⁵ Ten derde kan grond voor intrekking bestaan indien de inspecteur gerede twijfel heeft over de integriteit.⁶ Alvorens op die grond tot intrekking zou kunnen worden overgegaan, moet de ANBI evenwel in de gelegenheid worden gesteld de twijfel weg te nemen door een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) over te leggen.

Er bestaat, zo is ook onze conclusie, voor het overige geen grond of bevoegdheid tot intrekking van de ANBI-status.

Wij kunnen niet beoordelen of op dit moment wordt voldaan aan de hiervoor beschreven eisen om tot intrekking over te gaan. Wij beschikken namelijk niet over de voor die beoordeling benodigde informatie, rondom eventuele strafbare feiten gepleegd door of de integriteit van Extinction Rebellion en haar bestuurders, feitelijk leidinggevend en of gezichtsbepalende personen.

In algemene zin merken wij wel op dat het begrip "algemeen nut" neutraal moet worden opgevat. Het is niet aan de inspecteur om een waardeoordeel te geven over het beoogde doel van de instelling. Het gaat om de vraag of een instelling (feitelijk en statutair) een algemeen nuttig doel beoogt en voldoende van haar uitgaven aan dat doel besteedt. De inspecteur heeft ook geen ruimte om *de manier* waarop de instelling zijn doel probeert te bereiken bij zijn beoordeling te betrekken. Dat heeft de wetgever ook zo beoogd.⁷ Voor intrekking door de inspecteur is wat dat betreft een onherroepelijke veroordeling van bepaalde strafbare feiten vereist of gerede twijfel aan de integriteit (waarna géén VOG kan worden verstrekt).

Al met al delen wij dus de analyse zoals geschetst in de nota.

Overige mogelijkheden

Uw tweede vraag betrof, als gezegd, of er anderszins een mogelijkheid bestaat om aan de Kamermotie te voldoen en de ANBI-status in te trekken.

Binnen het huidige wettelijke kader moet die vraag ontkennend worden beantwoord, aangezien de hiervoor besproken intrekkinggronden voor de inspecteur uitputtend zijn. Er bestaat op dit moment ook niet anderszins een bevoegdheid om de ANBI-status in te trekken, ook niet voor de Staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane of voor de Minister van Financiën.

⁵ *Kamerstukken II 2013/14, 33 753, nr. 3 (MvT), p. 12-13.*

⁶ Artikel 5b lid 9 AWR.

⁷ *Kamerstukken II 2011/12, 33 006, nr. 3 (MvT), p. 23.*

Indien de wens zou bestaan om in gevallen als de onderhavige te kunnen komen tot intrekking van een ANBI-status, is daarvoor dus een wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen noodzakelijk. Een dergelijke wijziging vergt een politiek bestuurlijke afweging. Daarbij merken wij wel op dat uitgangspunt van de Algemene wet inzake rijksbelastingen nu is dat het niet bij de positie van de inspecteur past om in het kader van de belastingheffing te moeten oordelen over de inhoud of wenselijkheid van de activiteiten van een ANBI; of dat hij de status van ANBI op basis daarvan zou moeten intrekken.⁸ Door aan te sluiten bij een strafrechtelijke veroordeling heeft de wetgever beoogd te voorkomen dat de inspecteur zelfstandig zou moeten beoordelen of al dan niet sprake is van een strafbaar feit.⁹ Dat geldt ook met betrekking tot twijfels over de integriteit van de instelling of van een bij de instelling betrokken persoon. Bij die categorie is immers aangesloten bij de VOG-screening.¹⁰

Vanuit juridisch oogpunt kan de wetgever besluiten extra strafbare feiten aan artikel 5b lid 8 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen toe te voegen als grond voor intrekking van de ANBI-status, indien het onverenigbaar met een ANBI-status wordt geacht indien (een bestuurder, feitelijk leidinggevende of gezichtsbepalend persoon van) een ANBI zich aan deze strafbare feiten schuldig zou maken (en daartoe onherroepelijk is veroordeeld). Welke strafbare feiten daartoe geëigend zijn is primair een politieke afweging. Op dit moment vormen alleen de meer ernstige strafbare feiten grond voor intrekking van de ANBI-status. Dat past ook bij de gevolgen die een intrekking van de ANBI-status zou hebben voor een instelling. De aard en ernst van het strafbare feit zal op grond van het evenredigheidsbeginsel de intrekking van de ANBI-status moeten kunnen rechtvaardigen.¹¹ Of dat het geval is, en hoe dat zich dan verhoudt tot andere strafbare feiten die geen intrekkingsgrond vormen, verdient verdere en bredere beschouwing.

Tot slot

Samengevat weergegeven kunnen wij de analyse in de aan de staatssecretaris voorgelegde nota onderschrijven. Andere mogelijkheden om de ANBI-status in te trekken, zouden tenminste vergen dat daartoe eerst de Algemene wet inzake rijksbelastingen wordt gewijzigd.

⁸ Zie ook R.H.F.P. Bekkers, G.J. van Leijenhof en A.E.M. Leijten, *Toezicht op Algemeen Nut*, 2022, p. 47.

⁹ *Kamerstukken II* 2013/14, 33 753, nr. 3 (MvT), p. 38.

¹⁰ *Kamerstukken II* 2019/20, 35 437, nr. 3 (MvT), p. 5-6.

¹¹ Vgl. ook artikel 5b lid 8 sub c AWR.